

EEN VADER BEGRAAFT ZIJN ZOON

Bravenewbooks 2015

René Luijk

EEN VADER BEGRAAFT ZIJN ZOON

Als twee mensen met elkaar beginnen zijn ze blind voor de wereld. Verliefdheid maakt blind voor de wereld. Verliefdheid maakt niet blind in het algemeen. Een verliefde man wil dat ene unieke niet verwisselbare meisje. Als hij werkelijk blind zou zijn, zou hij er maar één pakken. Neen, hij wil dat specifieke meisje. Verliefdheid ziet haarscherp, maar maakt wel blind voor de wereld. Verliefdheid heeft natuurlijk wel de neiging de mooie dingen van de ander wat op te blazen. Verliefdheid trekt de ander scheef. In het begin namen Theo en Vera geen tijd om te douchen voordat ze met elkaar naar bed gingen, maar na drie jaar met elkaar samen te leven nam Vera een uur de tijd om zich voor het slapen te wassen. De vlinders sterven ongewild in je schoot. Ik vermoed dat het een universele ervaring is. De tijd doodt elke vlinder. Als de vlinders sterven in je schoot moeten twee mensen iets die met elkaar onder een dekbed liggen en samen eten aan de keukentafel. Saaigheid en verveling roepen om een verandering. Zou jij een kind willen vroeg Vera aan Theo. Als de verveling en saaiheid in een relatie toe slaat, komt er meestal een kind of een hond. Het eerste kind was inmiddels geboren. Als met kind en hond de verveling weer van zich laat horen komt er waarschijnlijk een tweede kind. Een kind ook zonder kribbe of voederbak is een verlosser. De verlosser van de relatie. Kinderen moeten heel erg vaak het huwelijk van de ou-

ders redden. De tijd heelt juist niet de verveling. De tijd is de brenger van verveling. Waarom willen mensen eigenlijk kinderen? Is er een verschil tussen een kinderwens en het besluit om een hond, kat of papegaai aan te schaffen? De ouders van Bas én hond kregen opnieuw last van verveling. De geschiedenis herhaalt zich. Zullen we nog een kind geboren laten worden vroeg Vera aan haar Theo. Binnen vijf jaar werd Vera voor de tweede keer zwanger. Theo had er een zeer dubbel gevoel over. Theo was een beetje bang dat de interesse van Vera voor hem zou afnemen naar mate er meer kinderen zouden geboren worden. Bovendien had Vera een buitengewoon goede relatie met haar moeder. Deze subjectieve invulling bleek later niet op waarheid te berusten. De mens lijdt het meest door het lijden dat hij vreest. Vrouwen hebben heel erg vaak meer heel goede relaties en een man zou daar wel eens een beetje jaloers op kunnen worden. Theo vroeg zich af wat zijn rol zou worden naast moeder en twee kinderen. Ze waren er toch uit. Ze wilden samen saamhorig nog een kind. De pil was even niet meer nodig. Nou maar bidden of God zijn medewerking zou willen verlenen. De ouders begeerden een meisje. Ze hadden immers al een jongen. Bas was er al. En nou maar oefenen voor een meisje. Het moest en zou een meisje worden. Theo en Vera hadden afgesproken dat ze in ieder geval meisjes kleren zouden kopen. De jongenskleren waren alleen voor Bassie. De ouders van Bas waren het over alles eens, omdat moeder geen eigen mening mocht hebben. Ook als de nieuwe zuigeling weer een jongen zou zijn, zou hij toch meisjeskleren moeten dragen. Vera verheugde zich al op een mooi roze jurkje. Theo zag de twee staartjes al

in het haar van hun dochter. Ze gingen de periode van het verwekken van hun nieuwe kind volkomen ontspannen tegemoet. Ze waren er samen uit. Ze wisten het zeker. Ze zouden een meisje krijgen. Als de ouders ergens in de werkelijkheid roze zagen, werden ze intens blij. Bij Bart Smit stond Theo uren bij de poppen te kijken. Theo was dol op een dergelijke roze Barbie. Hij vond ze wel erg duur, maar hij zou werkelijk alles doen voor zijn meiske. Bas had auto's genoeg. Het moest en zou een meiske worden. De ouders hadden de roze schoentjes al in huis. De ouders imiteerden nabootsend de adat van de moderne cultuur in de Lage Landen. Een gezin met jongen, meisje en een Duitse herder. Abraham leefde immers toen ook met jongen, meisje, Duitse herder op een drie kamer flat [dachten de ouders die lid waren van het CDA]. Voor deze christelijke ouders die altijd heen en weer werden geslingerd tussen het CDA en de SGP wandelde het christelijke gezin zo uit den Bijbel. Deze mensen dachten echt dat Abraham met jongen, meiske en die Duitse herder vier hoog woonden op een drie kamer flat. Omdat Abraham zo leefde stond het in den Bijbel. Theo en Vera lazen niet den Bijbel, maar de adat van hun [groot]ouders. Ze waren dol op imiteren. Theo en Vera waren de grootste nabootsende dieren van hun van ouds agrarische woonplaats. Voor de ouders werd de wereld veel te bereikbaar. Ze voelden zich niet meer veilig in zo'n grote wereldwijde opengebroken wereld. ze hadden afgesproken dat ze zich meer zouden gaan concentreren op de adat van hun [groot]ouders. Ze wilden zich identificeren met een, twee generaties voor hen. In hun beleving was er inderdaad geen verschil tussen Abraham en

opa. Het grappige was dat opa ook nog eens Bram heette! Het heilige boek was voor de ouders van Bas een verlengstuk van hun eigen beleving en ervaring. In feite was hun heilige boek een boek dat ze met hun ervaringen hadden volgeschreven. Theo en Vera lazen zichzelf. De ouders waren met zichzelf in gesprek. Ze praatten alleen maar met zichzelf of met mensen die als twee druppels water op hen leken. Ze hadden geen behoefte aan communicatie. Communicatie met anderen is leven, maar Theo en Vera vergaten te leven. Leven doe je niet op aarde. Leven doe je ook niet vóór de dood. Er is geen leven vóór de dood. Er is alleen maar leven na de dood. Er was eigenlijk ook geen seks voor het huwelijk, maar ook geen seks in het huwelijk. Soms moest het even, omdat de ouders een kind wilden en zich vreselijk verveelden. Een kind is een verlosser van ouderlijke verveling. Eerst een kind en dan de Duitse herder. Twee kinderen en een hond moesten hun bestaan redden. Het echte werkelijke christendom was immers voorbij. Nu waren de kinderen en de honden aan de beurt. Tegen hun zin in moesten de ouders nu wel wat meer oefenen onder het dekbed met lichte nachtkleding aan en het licht natuurlijk uit. Seks is er alleen voor de procreatie zei hun dominee in een leerdienst over moraal en ethiek. Bij de seks met het licht uit mag je alleen denken aan de eventuele kinderen die geboren zouden kunnen worden. Theo en Vera dachten niet aan kinderen, maar alleen aan hun meisje. Het moest allemaal snel. Ze mochten er vooral niks bij voelen. Lust zou toch maar een last worden. Het ging om de uitkomst. Het ging om het resultaat. Leven doe je maar na de dood had de ouderling gezegd. In het gereformeerde kapitalisme is er

alleen leven in de sfeer van de spaarbank en ná de dood, maar niet in het waterbed zonder de lakens. Jezus en Paulus waren ook zonder vrouwen. Theo en Vera vergaten te leven. Ze verveelden zich kapot en nu moesten twee kinderen en de Duitse herder hun leven gaan verlossen. De ouders waren in verwachting van hun meiske! De idee dat hun tweede kind een jongen zou kunnen zijn, hadden ze gelovig begraven. Bassie die vaak niet luisterde, maar wel alles hoorde had het in de buurt van de slaapkamer allang opgevangen. Hij zou een zusje krijgen. Lijkt jou dat leuk hadden de ouders hem reeds gevraagd. Zou je een zusje leuk vinden Bas? Mensen en kinderen waren voor deze ouders geen doel, maar een middel. Veel conservatieven kijken liever naar Linda de Mol dan dat ze de geschriften van Kant bestuderen. De jongen en het meiske moesten de saaiheid en verveling van de ouders gaan redden. Maar als de verveling na twee kinderen en de hond nu weer opnieuw toeslaat had Vera aan Theo gevraagd? Wat kunnen we dan nog doen? Een derde kind is geen oplossing, want wie garandeert ons dat de verveling na drie kinderen en een hond niet meer zou terug keren? Bovendien zijn kinderen meestal wel leuk , maar ook behoorlijk duur. Maar zo ver was het nog niet. De ouders oefenden tegen hun zin in meer dan normaal en waren toch met vreugde in verwachting van hun meiske.

Die nacht had Vera een vreselijke droom. Het leek op een nachtmerrie. Was het wel in de nacht? Ze wist het niet precies meer. Was het nou een nachtmerrie of een dag merrie. Vera droomde ook veel gewoon overdag. Vera wist ook wel

dat de onbewuste wereld spreekt in dromen. Het onbewuste stuurt immers ons bewustzijn. In haar droom ontving Vera per elektronische brief een uitnodiging om te komen praten bij een vrouwenarts. De invitatie maakte haar onzeker. Ze voelde zich niet senang. Ze zocht naar een woord. Ze voelde zich onveilig. Waarom een invitatie van een vrouwenarts? Ze moest snel naar hem toe komen stond er in zijn email. Hij woonde op de dertiende verdieping van een zeer luxe flat bij haar in haar woonplaats. Vera wist dat het een zeer charmante arts was. Bovendien een zeer aimabel mens. Zo stond hij ook bekend. Levend in haar droom ging Vera naar zijn flat. Ze nam de lift want dertien verdiepingen lopen vond Vera te veel van het goede. Ze drukte op het knopje van de lift. Ze zag de lift dalen. Hij was er. Maar terwijl de twee deuren open gingen stroomde een onvoorstelbare hoeveelheid bloed uit de lift. Vera werd door al dat bloed meegesleurd door de hal van de flat. Ze was helemaal rood. Het bloed stonk op een vreselijke manier. Alles was rood. Haar haar. Haar kleding. Haar schoenen. Ze proefde het bloed in haar mond. Toen schrok Vera zwetend wakker. Wat gebeurde er met je vroeg Theo. Hun bed was helemaal nat van het zweet. Had je een vervelende droom. Nogal zei Vera, maar ze wilde er verder niet over praten. Ze wilde Theo niet ongerust maken. Vera moest en zou een meisje hebben. Ze had die roze schoentjes toch niet voor niets gekocht? Misschien zou ze later de droom wel aan Theo vertellen.

De ouders hadden afgesproken in de loop van de morgen de vader van Theo te bezoeken. De zoon had de vader niet be-

graven. Theo wist ook wel dat de ander altijd volstrekt anders is en blijft, maar zijn vader was een vreemde man. Zijn zelfbeeld klopte niet. Hij dacht te groot over zichzelf. Hij dacht ook zelfvoldaan te vroom over zichzelf. In vergelijking met de rest van zijn familie was hij inderdaad iets groter, maar objectief gesproken had hij een heel normale betrekking gehad in zijn leven. Zijn vader was een beetje megalomaan. Hij dacht te groot van zichzelf. Zo van wie zichzelf verhoogt, zal nog groter worden. Het was een genetische aandoening van de familie. Zijn vader praatte eigenlijk alleen met zichzelf. Eigen-gereid. Zelfvoldaan. Zelfgenoegzaam. Van een werkelijke ontmoeting was dan ook geen sprake. De ongemakken van het lijf was in feite zijn enige thema. En de kinderen moesten daar maar naar luisteren. Hij had nog een ander thema. Zijn kerk. Als mensen naar een andere kerk gingen, gingen ze met een ingebeelde hemel naar de hel. Hij had last van zekerheids-verslaving. Een mens kan overal aan verslaafd zijn. Verslaafd aan het casino. Het masturberen. Roken en rode wijn. Er zijn ook mensen die zijn verslaafd aan religie of aan gebeurtenissen. Maar de vader van Theo was verslaafd aan de behoefte om zeker te zijn. Als opa niet vertelde over zijn lijfelijke ongemakken viel het gesprek morsdood. Theo wilde wel oud worden, maar niet oud zijn. Hij sprak daar wel is over met zijn Vera. Moet je nou alleen naar familie, omdat het familie is? Familie kies je niet. Vrienden wel, maar familie niet. Maar Theo had zijn vader niet begraven. Hij bleef hopen op een werkelijke ontmoeting met zijn pa. Maar veel vertrouwen had hij er niet meer in. Hoe belangrijk zijn bloedbanden? Hoe important zijn bloedverwanten? Van wie moet je eigenlijk je

familie opzoeken? Hoe belangrijk zijn onze zelfzuchtige genen? Mot je bij elkaar thee gaan drinken ook als je elkaar niks te melden hebt? Maar toch had Theo zijn vader niet begraven. Een echte zoon begraaft zijn vader niet. Theo had zo graag met zijn vader gesproken over dingen die er echt toe doen. Theo wilde in deze fase van zijn leven nog doorvragen. Hopelijk zou deze begeerte nooit sterven. The important thing is not stop questioning.

Opa had niet zoveel met Theo. Mensen fantaseren. Mensen fantaseren de wereld soms kapot. Een vader fantaseert ook over zijn zoon. Opa fantaseerde óók over zijn zoon Theo. De innerlijke beelden [fantasieën] van opa over zijn zoon Theo stuurde zijn interacties met zijn zoon Theo. De innerlijke beelden van opa gaven openend of inperkend de ruimte aan waarbinnen het kind Theo zich zou kunnen ontwikkelen. De innerlijke beelden van opa waren vooral inperkend geweest. En dat is nog zacht onder woorden gebracht. Opa stopte Theo het liefst in een stemmige bunker. De vader van Theo was een slachter. Hij heeft zijn zoon geestelijk geslacht. Vader dacht voor zijn zoon, omdat zijn zoon dat zelf niet mocht. Er was geen ruimte voor Theo. Theo hoopte van zijn vader vleugels te krijgen zodat hij kon wegvliegen. Wegvliegen uit het nest. Opa luisterde graag naar dominees die preekten over Abraham die zijn nest moest verlaten. Verlaat je nest, maar Theo mocht het niet. Opa was een slachter. Een beul. Hij zette het mes in de vleugels van Theo. Zijn vleugels werden afgesneden. Blijf zitten waar je zit en verroer je niet. Het nest is goed, maar het heelal is ruimer, zei Marsman. Abraham

moest zijn nest verlaten. Verlaat het huis van je vader. Verlaat je land. Verlaat je familie (toe maar). Abraham kreeg van God vleugels om naar het land van melk en honing te vliegen, maar opa sneed de vleugels van zijn Theo af. Opa zag Theo als een verlengstuk van zichzelf. Hij behandelde Theo als een machine. Opa behandelde Theo meer als een machine dan als een persoon met een [vrije] wil. Opa vond de [vrije] wil voor zichzelf zeer aangenaam, maar gunde deze vrijheid niet aan zijn zoon. Opa beschouwde zichzelf mét wil als een persoon. Zijn zoon mocht geen wil hebben en was dus inderdaad meer machine dan persoon. Opa wilde geen persoonlijke relatie met zijn zoon. Opa begroef zijn zoon Theo. Maar Theo heeft nooit zijn vader begraven. Dat zal ik mijn kinderen nooit aandoen , schreeuwde Theo tegen zijn Vera. Ik zal , schreeuwde hij verder, mijn kinderen vleugels geven zodat ze kunnen wegvliegen in vrijheid. Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zijn vrouw aankleven en deze twee zullen samen zijn en samen één zijn. Verlating is noodzakelijk om volwassen te worden. Een mens moet vier keer geboren worden. Eerst [natuurlijk] uit moeder , dan uit vader en dan uit zichzelf en last but not least uit God. Theo is van Theo. En Theo is van God. Maar opa gaf Theo niet de gelegenheid zijn land, nest, familie te verlaten. Theo was een vleugellam geslachte ziel. De fantasieën en innerlijke beelden van zijn vader gaven Theo inperkend geen enkele ruimte om zich in vrijheid te ontwikkelen. Zijn vader kende geen vrijheid van godsdienst. Zijn vader kende geen vrijheid van mening en laat staan van meningsuiting. Vader bezat de zwarte waarheid. Hij studeerde nooit. Waarom zou je studeren als je de waarheid